

lecia seria *Regum Poloniae icones*, włączona do popularnej *Polska kongars saga*, pełniła więc podobną funkcję parenetyczną, co we wcześniejszych powtórzeniach cyklu w dydaktycznych pocztach władców używanych do kształcenia elit Rzeczypospolitej.

Bliskie kontakty polityczne i kulturowe między Szwecją a Polską w XVII i XVIII w., które przybierały zarówno formy militarnej agresji, jak i autentycznego wspierania wzajemnych interesów, sprzyjały migracji dzieł kultury, w tym także książek, wzorów i płyt graficznych. Wieloletni okres panowania Wazów w Polsce, wojny polsko-szwedzkie, wreszcie próby posadzenia Stanisława Leszczyńskiego na tronie polskim i popularność barwnych życiorysów króla-księcia rozbudzały zainteresowanie genealogiami polskich monarchów w Szwecji. Egzemplarz *Regum Poloniae icones* ze zbiorów Biblioteki Królewskiej w Sztokholmie, należący do tej samej edycji co znana do tej pory seria z Ossolineum, i nowe wydanie pocztu Tretera z 1736 r. włączonego do *Polska kongars saga*, są ciekawym przykładem zainteresowania Ulryki Eleonory historią polskich władców. Szwedzkie wątki w dziejach Treterowskiej serii pozwalają połączyć późnosiedemnastowieczne lub wczesnoosiemnastowieczne wydanie *Icones* z inicjatywą strony szwedzkiej i nakreślić możliwe drogi, którymi płyty miedziorytnicze dotarły do Sztokholmu. Za poprzednimi monografistami pocztu Tretera wypada jednak podkreślić, że do czasu odkrycia archiwaliów potwierdzających itinerarium graficznej spuścizny Tomasza Tretera zaproponowana rekonstrukcja, oparta głównie na badaniach bibliologicznych, pozostaje nadal hipotetyczną koncepcją badawczą.

SUMMARY

Karolina Mroziewicz

TOMASZ TRETER'S *REGUM POLONIAE ICONES* FROM THE COLLECTION OF THE NATIONAL LIBRARY OF SWEDEN AND THE SWEDISH THREADS IN THE HISTORY OF THE CYCLE

The paper discusses a copy of Tomasz Treter's *Regum Poloniae icones* from the collection of the National Library of Sweden against the background of cultural contacts between Poland and Sweden in the seventeenth and eighteenth centuries. A comparison of the visual content and watermarks in the bound copies from the Stockholm and Wrocław collections has revealed that both copies belong to the same edition of the *Icones*, published at the end of the seventeenth or at the beginning of the eighteenth century. A comparative study of watermarks in the sheets of the Treter cycle and in prints issued by the printing office of Johan Henrik Werner in 1703–1736 suggests that the publication of the *Icones* should be associated with this publisher, active in Sweden. The problem of how the cycle, engraved in Rome in 1591, made its way to Sweden remains a matter of conjecture. Tomasz Treter likely took the printing plates with him on a journey to Poland in 1593. Then he may have bequeathed them, along with his book collection, to Błażej Treter, or given them to the cathedral library at Frombork. The books of Tomasz Treter were looted by Swedes in 1626 and 1706–1707, and subsequently distributed between the academic library in Uppsala and the National Library of Sweden, among others. Along with a part of the book collection, also Treter's printing plates must have found their way to Uppsala or Stockholm and from there into the possession of Johan Henrik Werner, who was active in both cities. It was most likely in his office that the *Icones* were published, first as a series of bound prints, and then in Stockholm, in 1736, as illustrations to the *Polska kongars saga*, a collection of rulers' lives in prose and fables related to them. The initiative of publishing the *Saga* must have come from the Swedish court circles; it was also due to the enormous popularity enjoyed at that time by accounts of the life of Stanisław Leszczyński. The fact of illustrating an eighteenth-century book with a sixteenth-century cycle of prints was most likely dictated by practicality – the ready availability of Treter's well-preserved engraved plates in Sweden – but also by ideological reasons. The archaic character of the illustrations emphasised the remoteness, continuity and singularity of Polish political tradition. *Polska kongars saga* forms a Swedish epilogue to the history of publication of Treter's cycle, which ends the period of the greatest popularity of this work.